C/2025/651

2025.2.10.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. január 21.)

Olaszország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

(C/2025/651)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 17. cikkére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

mivel:

ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

(1) Az uniós gazdasági kormányzás megreformált kerete 2024. április 30-án hatályba lépett. A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]), a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet ([2]) és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv ([3]) együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret gerincét képezi. Az új keret célja, hogy reformok és beruházások révén előmozdítsa a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzze a túlzott költségvetési hiányt. Emellett előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, valamint hatékonyabbá és következetesebbé teszi a szabályok végrehajtását.

(2) Az új gazdasági kormányzási keret középpontjában a tagállamok által a Tanácsnak és a Bizottságnak benyújtott nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek állnak. A terveknek két célkitűzést kell teljesíteniük: i. biztosítaniuk kell többek között, hogy az államadósság a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályán álljon, vagy prudens szinten maradjon, a költségvetési hiány pedig középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen és e szint alatt maradjon, valamint ii. biztosítaniuk kell az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagáló, illetve az EU közös prioritásainak érvényesülését elősegítő reformok és beruházások megvalósítását. E célból minden tervnek ismertetnie kell egy, a nettó kiadási ([4]) pályára vonatkozó középtávú kötelezettségvállalást, amely tényleges költségvetési korlátot állapít meg a terv időtartamára, azaz (a tagállam rendes jogalkotási ciklusától függően) egy négy- vagy ötéves időszakra. Emellett a tervben ki kell fejteni, hogy a tagállam miként fogja biztosítani az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban (ideértve adott esetben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokat is) – azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások megvalósítását, továbbá hogy a tagállam miként fogja elősegíteni a közös uniós prioritások megvalósulását. A költségvetési kiigazítás négyéves időszakra szól, amely legfeljebb három évvel meghosszabbítható, ha a tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtása mellett.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettó kiadások alatt az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkében meghatározottak szerint i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós programokra fordított, teljes mértékben uniós alapokból származó bevételekből fedezett kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadások értendők.

(3) A Bizottságnak a terv benyújtását követően értékelnie kell, hogy az megfelel-e az (EU) 2024/1263 rendeletben foglalt követelményeknek.

(4) Ezt követően a Tanácsnak a Bizottság ajánlása alapján ajánlást kell elfogadnia, amelyben meghatározza az érintett tagállam nettó kiadási pályáját, és adott esetben jóváhagyja a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

AZ OLASZORSZÁG NEMZETI KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI-STRUKTURÁLIS TERVÉVEL KAPCSOLATOS MEGFONTOLÁSOK

(5) Olaszország 2024. október 15-én benyújtotta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét a Tanácsnak és a Bizottságnak. A benyújtásra azt követően került sor, hogy az Olaszország által szolgáltatott indokokra tekintettel megállapodás született a Bizottsággal az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott határidő meghosszabbításáról.

A terv benyújtását megelőző eljárás

(6) A Bizottság azzal a céllal, hogy keretet biztosítson a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek benyújtásához vezető párbeszédhez, 2024. június 21-én az (EU) 2024/1263 rendelet 9. cikkének megfelelően megküldte Olaszországnak a referenciapályát ([5]). A Bizottság a referenciapályát 2024. október 15-én közzé is tette ([6]). A referenciapálya kockázatalapú, és biztosítja, hogy az államadósság a költségvetési kiigazítási időszak végére – a kiigazítási időszakon túli további költségvetési intézkedések nélkül – középtávon megalapozottan csökkenő pályán legyen vagy prudens szinten maradjon, továbbá hogy a költségvetési hiány a kiigazítási időszakban a GDP 3 %-a alá csökkenjen, és középtávon e referenciaérték alatt maradjon. Középtáv alatt a kiigazítási időszak végét követő tízéves időszak értendő. Az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikke d) pontjának, valamint 7. és 8. cikkének megfelelően a referenciapálya összhangban van a költségvetési hiányra vonatkozó referenciaértékkel, az államadósság-fenntarthatósági védintézkedéssel és a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel is. Olaszország referenciapályája szerint – a Bizottságnak a 2024. júniusban továbbított előzetes iránymutatás alapjául szolgáló feltételezései alapján, és hétéves kiigazítási időszakkal számolva – a nettó kiadások növekedése nem haladhatja meg az 1. táblázatban szereplő értékeket. Ez mind a kiigazítási időszak (2025–2031) során, mind pedig a terv tárgyidőszaka (2025–2029) során a nettó kiadások évi 1,5 %-os átlagos növekedésének felel meg.

1. táblázat: A Bizottság által Olaszország részére 2024. június 21-én eljuttatott referenciapálya

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2025–2029-es átlag	2025–2031-es átlag
A nettó kiadások maximális növekedése (éves, %)	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5

Forrás: a Bizottság számításai.

(7) Olaszország és a Bizottság az (EU) 2024/1263 rendelet 12. cikkével összhangban 2024 júliusa és szeptembere között szakértői szintű párbeszédet folytatott. A párbeszéd középpontjában a következők álltak: az Olaszország által tervezett nettó kiadási pálya és az annak alapjául szolgáló feltételezések (különösen a makrogazdasági feltételezések és rugalmasságok), a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó, tervezett reform- és beruházási kötelezettségvállalások, ideértve például a polgári igazságszolgáltatás, a közigazgatás, a gyermekgondozás, az üzleti környezet, az adóigazgatás, a közkiadás-kezelés és az állami tulajdonú vállalkozások reformját, továbbá azon reformok és beruházások tervezett végrehajtását, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított főbb kihívásokra való reagálást, valamint a méltányos zöld és digitális átmenettel, a társadalmi és gazdasági rezilienciával, az energiabiztonsággal és a védelmi képességek kiépítésével kapcsolatos közös uniós prioritások megvalósítását célozzák.

([5]) A tagállamoknak és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak továbbított előzetes iránymutatás egyaránt tartalmazza a meghosszabbítás nélküli (négyéves) és a meghosszabbított (hétéves) kiigazítási időszakra vonatkozó referenciapályát. Tartalmazza továbbá a Bizottság középtávú államadósság-előrejelzési keretében alkalmazott főbb kezdeti feltételeket és alapul szolgáló feltételezéseket. A referenciapálya kiszámításához a Bizottság a *2023. évi adósságfenntarthatósági figyelőjében* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) leírt módszertant alkalmazta. Az alapot a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése és annak 2033-ig terjedő középtávú meghosszabbítása képezte, a hosszú távú GDP-növekedés és a népességelöregedéssel kapcsolatos költségek pedig összhangban vannak a Bizottság és a Tanács által közösen kiadott, *az idősödésről szóló 2024. évi jelentéssel* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#italy.

(8) Olaszország – az általa a tervében szolgáltatott információk szerint – az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésével és 36. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban 2024 szeptemberében konzultációt folytatott a szociális partnerekkel, a helyi és regionális hatóságokkal és más releváns érdekelt felekkel.

(9) Olaszország független költségvetési intézménye (a parlamenti költségvetési hivatal) véleményt adott ki a többéves nettó kiadási pályát alátámasztó makrogazdasági előrejelzésről és makrogazdasági feltételezésekről. Jóváhagyta a makrogazdasági forgatókönyvet a terv tárgyidőszakára (2024–2029) vonatkozóan, és megállapította, hogy a fő makrogazdasági változókra vonatkozó előrejelzések elfogadható intervallumokon belül vannak, bár ezek közül néhány a felső határt súrolja, és az általános kilátások a helyreállítási és rezilienciaépítési terv teljes körű és időben történő végrehajtásától, valamint a nemzetközi környezet stabilitásától függenek.

(10) A parlament október 9-én jóváhagyta a tervet, miután – a költségvetési tervezési dokumentumok parlamenti jóváhagyásával kapcsolatos szokásos gyakorlatnak megfelelően – több érdekelt felet is meghallgatott.

Egyéb kapcsolódó eljárások

(11) A Tanács 2024. július 26-án megállapította, hogy a hiánykritériumnak való meg nem felelés miatt Olaszországban túlzott hiány áll fenn ([7]). A Tanács a jelen ajánlással egyidejűleg az EUMSZ 126. cikkének (7) bekezdésén alapuló ajánlást fogadott el az Olaszországban fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről ([8]). Az említett ajánlásoknak az új gazdasági kormányzási keretre való áttéréshez igazodó és az által indokolt, egyidejű elfogadása biztosítja az ajánlott kiigazítási pályák közötti összhangot.

(12) Olaszország 2024. október 15-én benyújtotta a 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatát. A Bizottság 2024. november 26-án véleményt fogadott el erről a költségvetésiterv-javaslatról ([9]).

(13) A Bizottság 2024. június 19-én megállapította, hogy Olaszországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Az Olaszországban fennálló sebezhetőségek konkrétan a magas államadóssághoz és a gyenge termelékenységnövekedéshez kapcsolódnak, amihez a munkaerőpiac sérülékenysége és a pénzügyi ágazat fennmaradó gyengeségei társulnak, amelyek határokon átnyúló jelentőséggel bírnak ([10]).

(14) A Tanács 2024. október 21-én az európai szemeszter keretében több országspecifikus ajánlást intézett Olaszországhoz ([11]).

A TERV ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS A BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTÉKELÉSE

(15) Az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkével összhangban a Bizottság értékelte a tervet, a következőképpen:

Kontextus: makrogazdasági és költségvetési helyzet és kilátások

(16) Olaszországban 2023-ban 0,7 %-kal nőtt a gazdaság a kormányzatilag is ösztönzött fogyasztás és beruházások hatására. A nettó export szintén hozzájárult a növekedéshez, miközben a negatív készletciklus visszafogta azt. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a gazdaság 0,7 %-os bővülésére lehet számítani, mivel a beruházások továbbra is növekednek, miközben a magánfogyasztás stagnál. A nettó export a csökkenő importnak köszönhetően várhatóan támogatja a növekedést, a készletek viszont visszafogják azt. A reál-GDP 2025-ben várhatóan 1,0 %-kal nő a háztartások fogyasztása miatt, amihez a reálbér-növekedés is hozzájárul, míg a beruházások összességében csak csekély mértékben emelkednek a lakásfelújítási célú építkezések visszaesése miatt. A reál-GDP 2026-ban várhatóan 1,2 %-kal nő, mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel kapcsolatos kiadásoknak és a könnyebb finanszírozási feltételeknek köszönhetően felgyorsulnak a beruházások. Az előrejelzés időszakában (2024–2026) Olaszország potenciális-GDP-növekedése várhatóan kismértékben, a 2024. évi 1,3 %-ról 2026-ra 0,9 %-ra csökken. A munkanélküliségi ráta 2023-ban 7,7 % volt, és a Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben 6,8 %, 2025-ben 6,3 %, 2026-ban pedig 6,2 % lesz. Az infláció (GDP-deflátor) az előrejelzések szerint a 2023. évi 5,8 %-ról 2024-ben 1,6 %-ra csökken, majd 2025-ben 1,9 %, 2026-ban pedig 1,8 % lesz.

([7]) HL L, 2024.8.1., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2124/oj.
([8]) Ajánlás – A Tanács ajánlása az Olaszországban fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről, 2024.11.26., COM (2024) 954 final.
([9]) A Bizottság véleménye Olaszország költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9057 final.
([10]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak, COM(2024) 600 final, 4. függelék.
([11]) A Tanács 2024. október 21-i ajánlása Olaszország gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról.

(17) A költségvetési helyzet alakulását illetően Olaszország 2023. évi költségvetési hiánya a GDP 7,2 %-ának felelt meg. Ez a mutató az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a GDP 3,8 %-a lesz, majd 2025-ben a GDP 3,4 %-ára, 2026-ban pedig – változatlan szakpolitikát feltételezve – a GDP 2,9 %-ára tovább csökken. Az Európai Bizottság a 2024. őszi előrejelzésében figyelembe vette Olaszország 2025-re vonatkozó költségvetés-tervezetét, amelyet a kormány októberben terjesztett a nemzeti parlament elé. Az államadósság 2023 végén a GDP 134,8 %-át tette ki. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint az adósságráta 2024 végére várhatóan a GDP 136,6 %-ára emelkedik. Ez a mutató az előrejelzés szerint – az elsődleges többletek ellenére – tovább nő, 2025 végére a GDP 138,2 %-ára, 2026 végére pedig 139,3 %-ára. Költségvetési előrejelzésében a Bizottság a középtávú tervekben szereplő kötelezettségvállalások közül csak azokat veszi figyelembe, amelyeket hitelt érdemlően bejelentett és kellő részletességgel meghatározott konkrét szakpolitikai intézkedések támasztanak alá.

A tervben szereplő nettó kiadási pálya és főbb makrogazdasági feltételezések

(18) Olaszország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terve a 2025–2029-es időszakra vonatkozik, és hét évre szóló költségvetési kiigazítást irányoz elő.

(19) A terv az (EU) 2024/1263 rendelet 13. cikkében előírt összes információt tartalmazza.

(20) Olaszország a tervben kötelezettséget vállal a 2. táblázatban feltüntetett nettó kiadási pálya követésére, ami 2025-től 2029-ig a nettó kiadások évi 1,6 %-os átlagos növekedését jelenti. Olaszország emellett reformokra és beruházásokra vonatkozó kötelezettséget vállal a kiigazítási időszak hét évre (2025–2031) történő meghosszabbítása céljából, így a kiigazítási időszakban a nettó kiadások tervezett átlagos növekedése 1,5 %. A Bizottság által 2024. június 21-én megküldött referenciapályához képest a terv a kiigazítási időszakban (2025–2031) a nettó kiadások azonos mértékű átlagos növekedését irányozza elő. A terv szerint a potenciális-GDP-növekedés a 2024. évi 1,4 %-ról 2031-re fokozatosan 0,3 %-ra csökken. Emellett a terv azzal számol, hogy a GDP-deflátor növekedési rátája a kiigazítási időszakban nagyjából stabilan 2 % körül marad.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államadósságra gyakorolt hatásai

(21) Ha a tervben vállalt nettó kiadási pálya és az alapul szolgáló feltételezések megvalósulnak, a terv szerint az államadósság 2026 végére a GDP 137,8 %-ra emelkedne (a 2024. évi 135,8 %-ról), majd a kiigazítási időszak végére (2031) a GDP 132,5 %-ára csökkenne, amint az a következő táblázatban is szerepel. A kiigazítást követően középtávon (azaz 2041-ig) az adósságráta a terv szerint várhatóan folyamatosan csökken, és 2041-re 113,7 %-ra mérséklődik. A terv értelmében tehát az adósságráta a kiigazítási időszak végére (2031) csökkenő pályára kerülne. Ez a terv feltételezései alapján megalapozott, mivel a Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése keretében elvégzett valamennyi determinisztikus stressz teszt szerint az adósság a kiigazítási időszakot követő tíz évben csökkenni fog, a sztochasztikus előrejelzések szerint pedig az adósság csökkenésének kellően nagy a valószínűsége.

Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének a) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében az államadósságra vonatkozóan előírt követelménynek.

2. táblázat: Az Olaszország tervében szereplő nettó kiadási pálya és főbb feltételezések

						A kiigazítási időszak meghosszabbítása				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Átlag a terv érvényességi időszakában (2025–2029)	Átlag a kiigazítási időszakban (2025–2031)
A nettó kiadások növekedése (éves, %)	- 1,9	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5	1,1	1,2	1,6	1,5
A nettó kiadások növekedése (kumulálva, a 2023-as bázisévtől, %)	- 1,9	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2	7,4	8,7	n.a.	n.a.

						A kiigazítási időszak meghosszabbítása				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Átlag a terv érvényességi időszakában (2025–2029)	Átlag a kiigazítási időszakban (2025–2031)
Potenciális-GDP-növekedés (%)	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9	0,7	0,5	0,3	1,0	0,8
Infláció (GDP-deflátor növekedése) (%)	1,9	2,1	2,0	1,8	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0

Forrás: Olaszország középtávú költségvetési-strukturális terve és a Bizottság számításai.

3. táblázat: Az államadósság és az államháztartási egyenleg alakulása Olaszország tervében

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Államadósság (a GDP %-ában)	134,8	135,8	136,9	137,8	137,5	136,4	134,9	133,9	132,5	113,7
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	- 7,2	- 3,8	- 3,3	- 2,8	- 2,6	- 2,3	- 1,8	- 1,7	- 1,5	- 1,9

Forrás: Olaszország középtávú költségvetési-strukturális terve.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államháztartási egyenlegre gyakorolt hatásai

(22) A tervben foglalt nettó kiadási pálya és feltételezések alapján a költségvetési hiány 2026-ban a GDP 2,8 %-ára, 2031-ben pedig a GDP 1,5 %-ára csökken. A terv értelmében tehát az államháztartási egyenleg a kiigazítási időszak végén (2031) nem lépné túl a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Emellett a kiigazítási időszakot követő tíz évben (azaz 2041-ig) a költségvetési hiány nem lépné túl a GDP 3 %-át. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének b) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében a költségvetési hiányra vonatkozóan előírt követelménynek.

A költségvetési kiigazítás ütemezése

(23) A strukturális elsődleges egyenleg változásaként számított költségvetési kiigazítás a tervben leírtak alapján kissé az időszak elejére ütemezett, szemben az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének c) pontjában főszabályként előírt lineáris pályával. Az előrejelzés szerint a strukturális elsődleges egyenleg 2025-ben és 2026-ban egyaránt 0,6 %-kal javul, majd 2031-ig évente a GDP 0,5 %-ának megfelelő javulás várható. Ennek eredményeképpen a terv első négy évében a költségvetési kiigazítás mértéke meghaladja a teljes kiigazítási erőfeszítéssel arányos mértéket. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének c) pontjában foglalt, a későbbre ütemezést tiltó védintézkedéssel.

4. táblázat: A strukturális elsődleges egyenleg alakulása Olaszország tervében

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Strukturális elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	- 4,5	- 0,5	0,0	0,6	1,1	1,6	2,2	2,7	3,2
A strukturális elsődleges egyenleg változása (százalékpont)	n.a.	4,0	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Forrás: Olaszország középtávú költségvetési-strukturális terve.

A terv összhangja a túlzott hiány esetén követendő eljárással

(24) A tervben meghatározott nettó kiadási pálya összhangban van a túlzott hiány esetén követendő eljárás követelményeivel (különös tekintettel az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott minimális éves strukturális kiigazításra).

A terv összhangja a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel

(25) A prevenciós ághoz tartozó, az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkében meghatározott, a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel kapcsolatos követelmény, amely azt hivatott biztosítani, hogy a hiányra vonatkozóan közös mozgástér álljon rendelkezésre a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértékhez képest, 2027-től alkalmazandó Olaszországra, mivel a terv szerint a hiány 2026-tól csökken a GDP 3 %-a alá. A strukturális elsődleges egyenleg éves kiigazítása tehát 2027-től nem lehet kevesebb a GDP 0,25 %-ánál, ha a strukturális hiány az előző évben meghaladta a GDP 1,5 %-át, hogy biztosított legyen a strukturális értelemben a GDP 1,5 %-ának megfelelő közös rezilienciacélú mozgástér. A tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalásokon és makrogazdasági feltételezéseken alapuló éves költségvetési kiigazítás 2027-ben, 2028-ban, 2029-ben, 2030-ban és 2031-ben egyaránt meghaladja a 0,25 %-ot. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel.

A terv összhangja az adósságfenntarthatósági védintézkedéssel

(26) Az (EU) 2024/1263 rendelet 7. cikkével összhangban, mivel a terv szerint az államadósság a kiigazítási időszakban meghaladja a GDP 90 %-át, az adósságrátának évente átlagosan legalább 1 százalékponttal kell csökkennie mindaddig, amíg 90 % alá nem csökken, ezt követően pedig átlagosan 0,5 százalékponttal kell csökkennie. Az átlagos csökkenés 1,2 százalékpontnak felel meg és a 2027–2031-es időszakra vonatkozik, tehát az időszak első éve az az év, amikor a terv szerint megszüntetik a túlzotthiány-eljárást (lásd a 3. táblázatot). Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van az adósságfenntarthatósági védintézkedéssel.

A tervben foglalt makrogazdasági feltételezések

(27) A terv alapját képező feltételezések eltérnek a Bizottság által 2024. június 21-én Olaszországnak továbbított feltételezésektől. A terv a következő kilenc változó esetében tartalmaz eltérő feltételezéseket: a kiindulási pont (azaz a 2024. évi strukturális elsődleges egyenleg), a potenciális-GDP-növekedés, a reál-GDP-növekedés, a nominális implicit kamatláb, a költségvetési multiplikátor, az SFA-tételek, az egyszeri intézkedések, a bevételi feltételezések (azaz a feltételezett rugalmasságok), valamint a kibocsátásirés-profil. Emellett a költségvetési kiigazítás némileg az időszak elejére ütemezett. Az alábbiakban bemutatásra kerül a feltételezések közötti különbségek értékelése. Az alábbiakban felsoroljuk a feltételezések közötti, a nettó kiadások átlagos növekedésére a legjelentősebb hatást gyakorló különbségeket, az egyes különbségek külön-külön történő értékelésével együtt.

— A terv kedvezőbb kezdeti költségvetési pozícióval számol, és 2024-ben a GDP 3,8 %-ának megfelelő költségvetési hiányt feltételez, szemben a referenciapálya szerinti, a GDP 4,4 %-ának megfelelő értékkel. Ebből adódóan Olaszország adósságfenntarthatósági elemzési előrejelzéseiben jobb kezdeti strukturális elsődleges egyenleg szerepel (a GDP - 0,5 %-a a referenciapálya szerinti - 1,1 %-hoz képest). Ez frissebb költségvetési adatokat – az előzetes iránymutatásban szereplő bizottsági feltételezéseknél magasabb adóbevételeket, valamint aktualizált tervezett kiadásokat – tükröz. Ez nagyjából összhangban van az Európai Bizottság 2024. évi őszi

előrejelzésével. A feltételezések közötti különbség hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben némileg magasabb legyen a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. Ez a feltételezés kellően indokoltnak tekinthető.

— Olaszország a 2025–2031-es kiigazítási időszak egészét illetően a referenciapályához képest valamivel magasabb (0,7 %-os helyett 0,8 %-os) átlagos potenciális-GDP-növekedést prognosztizál (ez 0,1 százalékpontos különbséget jelent). Ez a makrogazdasági kilátások aktualizálását tükrözi, és összhangban van a közösen elfogadott módszertannal. Ez az aktualizálás hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben magasabb legyen a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. Ez a feltételezés kellően indokoltnak tekinthető.

— A terv a 2025–2031-es időszakra a Bizottság által feltételezettnél némileg alacsonyabb (2,1 %-os helyett 2,0 %-os) átlagos GDP-deflátort vetít előre. 2024-re vonatkozóan a terv a második negyedévig terjedő költségvetési eredményadatok alapján 1,9 %-os GDP-deflátorral számol, amely alacsonyabb az Európai Bizottság által előre jelzett 2,2 %-nál. 2025-ben a GDP-deflátor továbbra is 0,3 százalékponttal magasabb lesz az előzetes iránymutatás szerinti értéknél, majd 2027 és 2029 között az alá csökken. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben alacsonyabb legyen a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. Ez a feltételezés kellően indokoltnak tekinthető.

— A terv a Bizottság által feltételezett, a potenciális GDP-hez viszonyított egységnyi rugalmassággal szemben óvatosabb feltételezéssel él a bevételrugalmasság tekintetében. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben alacsonyabb legyen a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. Ez a feltételezés kellően indokoltnak tekinthető.

A fennmaradó eltérések nem gyakorolnak lényeges hatást a nettó kiadások átlagos növekedésére a Bizottság feltételezéseihez képest. Összességében a feltételezések közötti eltérések együttesen azt eredményezik, hogy a nettó kiadások átlagos növekedésének mértéke megegyezik a referenciapálya szerinti mértékkel. A Bizottság a nettó kiadási pályának való megfelelés jövőbeli értékelése során figyelembe fogja venni a terv feltételezéseinek fenti értékelését.

A terv szerinti költségvetési stratégia

(28) A tervben foglalt indikatív költségvetési stratégia szerint a nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat kiadáskorlátozás és a bevételt növelő diszkrecionális intézkedések révén fogják végrehajtani. A terv mindenekelőtt megemlíti a közkiadások körültekintőbb és hatékonyabb kezelését, valamint az adókijátszás elleni küzdelemből származó magasabb bevételeket. Az előirányzott szakpolitikai intézkedések részleteit meg kell erősíteni vagy ki kell igazítani, majd számszerűsíteni kell az éves költségvetésekben. Ugyanakkor az indikatív költségvetési stratégia végrehajtását kockázatok övezik, amelyek abból erednek, hogy a reál-GDP tényleges növekedése alacsonyabb lehet az Olaszország tervében jelzettnél, valamint hogy a terv nem ismerteti kellő részletességgel a tervezett költségvetési stratégiát (lásd a fenti értékelést). Ezen túlmenően a 2025-ös költségvetésiterv-javaslat meghatározza azokat a szakpolitikai intézkedéseket, amelyek révén teljesíthető a 2025. évi nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalás ([12]).

A költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó, a tervben szereplő reform- és beruházási kötelezettségvállalások

(29) Olaszország a tervben kötelezettséget vállal 24, a potenciális növekedés és a költségvetési fenntarthatóság javítását célzó reform és beruházás végrehajtására, ezzel alátámasztva a költségvetési kiigazítási időszak négy évről hét évre történő meghosszabbítását. A kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő számos kötelezettségvállalásból, valamint néhány új reformból és beruházásból állnak. Az alábbi intézkedéseket foglalják magukban:

— Reformok és beruházások a polgári igazságszolgáltatás területén: Az intézkedések a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő M1C1 komponens 1.4. reformjához (polgári igazságszolgáltatás) kapcsolódnak, amelynek végső mérföldköveit és céljait 2026 második negyedévéig kell teljesíteni. A terv további kötelezettségvállalásokat tartalmaz, amelyek összességében a következőkre irányulnak: i. a fizetésképtelenségi keretre vonatkozó reform végrehajtásának biztosítása, többek között a bíróságoknak fizetésképtelenségi ügyekben nyújtott folyamatos támogatás és a szisztematikus adatgyűjtés révén; ii. a polgári bíróságok hatékonyságának javítása az ügyhátralékuk és az ügyek megoldásához szükséges idő csökkentése révén; valamint iii. a hatékonyság javítása az igazságszolgáltatási rendszer egészében. E beavatkozások végrehajtása érdekében biztosítani kell a megfelelő emberi erőforrásokat a bírósági rendszerben. A kapcsolódó kulcsfontosságú lépések végrehajtása várhatóan 2029 negyedik negyedévére zárul le.

([12]) A Bizottság véleménye Olaszország költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024) 9057 final.

— Reformok és beruházások az adóigazgatás területén: Az intézkedések a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő 1.12. reformhoz (az adóigazgatás reformja) kapcsolódnak, amelynek végső mérföldköveit és céljait 2026 második negyedévéig kell teljesíteni. A terv további kötelezettségvállalásokat tartalmaz, amelyek összességében a következőkből származó bevételek növelését célozzák: i. az adózási fegyelmet ösztönző megelőző és végrehajtási tevékenységek, beleértve a megfelelési levelekből és a célirányosabb megfelelési stratégiákból származó bevételeket; ii. az adókijátszás elleni célzottabb és kockázatalapú intézkedések, többek között szélesebb körű, interoperábilis adóügyi adatkészletekre és mesterséges intelligencián alapulótechnikákra támaszkodva. Más jogalkotási intézkedések várhatóan megerősítik az adóbevallás elmulasztásából eredő adókijátszás elleni küzdelmet azáltal, hogy erősebb ösztönzőket vezetnek be az adófizetők számára, és szélesebb körben alkalmazzák a nyomon követhető fizetési módokat. Más intézkedések az adóalanyok és az adóhatóság közötti ügyletek kiszámíthatóságát hivatottak javítani a héa-visszatérítés átlagos idejének lerövidítése révén. A fent említett intézkedésekhez kapcsolódó kulcsfontosságú adóigazgatási lépések végrehajtása várhatóan 2029 negyedik negyedévére zárul le.

— Reformok és beruházások az üzleti környezet területén: Az intézkedések a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő 2. reformhoz (2021., 2022., 2023. és 2024. évi versenytörvény) kapcsolódnak, amelynek végső mérföldköveit és céljait 2025 negyedik negyedévéig kell teljesíteni. A terv további kötelezettségvállalásokat tartalmaz, amelyek összességében az üzleti környezet további javítását célozzák a következők révén: i. a K+F-re fordított közkiadások növelése; ii. a vállalkozásoknak nyújtott ösztönzők észszerűsítése és egyszerűsítése; iii. megfelelő szabályozási hatásvizsgálatokon alapuló éves versenytörvények elfogadása annak érdekében, hogy – többek között – a piacok liberalizálása, valamint a szűk keresztmetszetek és a (jogi vagy szabályozási jellegű) piacra lépési korlátok felszámolása révén elő lehessen mozdítani a hatékonyságot és a gazdasági növekedést; valamint iv. a kkv-kra vonatkozó kerettörvény elfogadása, a jogi eszközök végrehajtása és az éves frissítések elvégzése. A kapcsolódó kulcsfontosságú lépések végrehajtása várhatóan 2029 negyedik negyedévére zárul le.

— Reformok a közigazgatás területén: az intézkedések a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő M1C1 komponens 1.9. reformjához (közfoglalkoztatási reform és egyszerűsítési reform) kapcsolódnak, amelynek végső mérföldköveit és céljait 2026 második negyedévéig kell teljesíteni. A terv további kötelezettségvállalásokat tartalmaz, amelyek a következőket célozzák: i. a vertikális és horizontális mobilitás előmozdítása; valamint ii. a teljesítményalapú keret ösztönzése. A kapcsolódó kulcsfontosságú lépések végrehajtása várhatóan 2028 negyedik negyedévére zárul le.

— Reformok és beruházások a gyermekgondozás területén: az intézkedések a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő 1.1. beruházáshoz (bölcsődékre és óvodákra, valamint kisgyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatásokra vonatkozó terv) kapcsolódnak, amelynek végső mérföldköveit és céljait 2026 második negyedévéig kell teljesíteni. Az intézkedések a következőket célozzák: i. a meglévő és az új gyermekgondozási létesítmények – többek között a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében létrehozott létesítmények – működési költségeinek fedezésére fordított éves közkiadások növelése; ii. a gyermekgondozási férőhelyek rendelkezésre állásának javítása; valamint iii. a gyermekgondozás megfizethetőbbé tétele. A kapcsolódó kulcsfontosságú lépések végrehajtása várhatóan 2027 negyedik negyedévére zárul le.

— Reformok és beruházások a közkiadások területén: az intézkedések a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő 1.13. reformhoz (a kiadási felülvizsgálati keret reformja) kapcsolódnak, amelynek végső mérföldköveit és céljait 2026 második negyedévéig kell teljesíteni. A terv további kötelezettségvállalásokat tartalmaz, amelyek a következőket célozzák: i. a közkiadások programozására, nyomon követésére és értékelésére szolgáló kapacitás megerősítése; ii. a gazdasági és pénzügyminisztérium hatáskörének megerősítése az állami támogatásban részesülő valamennyi szervezet, köztük a szubnacionális hatóságok és az állami tulajdonú vállalatok közkiadásainak kezelésére vonatkozó ellenőrzések lefolytatása céljából; valamint iii. a központi közigazgatási szervek kiadásaira vonatkozó ellenőrzési keret reformja, többek között a közigazgatási szervek pénzügyi felelősségének növelése révén. A kapcsolódó kulcsfontosságú lépések végrehajtása várhatóan 2029 második negyedévére zárul le.

— A terv a helyreállítási és rezilienciaépítési tervhez képest új reformokat irányoz elő az adóigazgatás és az állami tulajdonú vállalatok racionalizálása terén. Konkrétabban, az adózás területén a terv a következőkre vonatkozó kötelezettségvállalásokat tartalmaz: i. az adórendszer egyszerűsítése az adókiadások felülvizsgálata és észszerűsítése révén, a környezeti szempontból káros támogatások területén is; ii. az alacsony és közepes jövedelmű családok adóterheinek strukturális csökkentése és a foglalkoztatás támogatása; valamint iii. a kataszteri nyilvántartás aktualizálása a nyilvántartásban jelenleg nem szereplő ingatlanok feltérképezése és az olyan épületek kataszteri értékének aktualizálása révén, amelyek állami energiahatékonysági és/vagy lakásfelújítási támogatásban részesültek. A kapcsolódó kulcsfontosságú lépések végrehajtása várhatóan 2028 negyedik negyedévére zárul le. Az állami tulajdonú vállalatok területén a terv olyan kötelezettségvállalásokat tartalmaz, amelyek célja az állami tulajdonú vállalatok észszerűsítése és hatékonyságának javítása a nemzeti jogszabályokkal (a 175/2016. sz. törvényerejű rendelettel) összhangban, a jogi keret végrehajtásának biztosítása és szükség esetén megerősítése révén. A kapcsolódó kulcsfontosságú lépés végrehajtása várhatóan 2027 negyedik negyedévére zárul le.

(30) Az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikkének (3) bekezdésével összhangban a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó minden egyes reform és beruházás kellően részletes, az időszak elejére ütemezett, határidőhöz kötött és ellenőrizhető.

(31) A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt, a meghosszabbítást alátámasztó kötelezettségvállalások jelentős, a költségvetési fenntarthatóság javítását és a gazdaság növekedési potenciáljának fokozását célzó reformokat és beruházásokat tartalmaznak. Emellett Olaszország vállalja, hogy a középtávú költségvetési-strukturális terv tárgyidőszakában folytatja a reformtörekvéseket, és fenntartja a helyreállítási és rezilienciaépítési terv időszakában megvalósított nemzeti finanszírozású beruházások szintjét (lásd az alábbi 5. táblázatot). A kötelezettségvállalásokat a terv végrehajtása során végig nyomon fogják követni. Ennek megfelelően a helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti kötelezettségvállalások figyelembe vehetők a kiigazítási időszak meghosszabbítása tekintetében, az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének d) pontjában előírtak szerint.

(32) A meghosszabbítást alátámasztó reformok és beruházások várhatóan az olasz gazdaság növekedési és rezilienciapotenciáljának fenntartható módon történő javításához vezetnek, az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírtak szerint. Olaszország terve beszámol a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó egyes reformok (nevezetesen a közfoglalkoztatásra, az üzleti környezetre és a polgári igazságszolgáltatásra vonatkozó reform) GDP-növekedésre gyakorolt várható hatásáról. A szimulációhoz használt makrogazdasági modell az Európai Bizottság által kidolgozott QUEST-III K+F modell. A terv szerint a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó említett reformok 2028-tól kezdenék éreztetni a gazdaságra gyakorolt hatásukat, és az óvatos becsléseken alapuló forgatókönyv szerint összesen 0,5 %-kal növelnék a 2031. évi GDP szintjét. Részletesebben: a közfoglalkoztatás területére vonatkozó reformok várhatóan 0,2 %-kal, a polgári igazságszolgáltatás területére vonatkozó reformok szintén 0,2 %-kal, az üzleti környezet területére vonatkozó reformok pedig 0,1 %-kal növelik a 2031. évi GDP szintjét. A terv emellett azt valószínűsíti, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő, még végre nem hajtott reformok és beruházások hatására 2031-re 3,2 %-kal emelkedik a GDP (ebből 1,7 % a reformoknak, 1,5 % pedig a beruházásoknak tudható be). Összességében, figyelembe véve a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő, még végre nem hajtott reformokat és beruházásokat, valamint a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok egy részét, 2031-re a GDP a becslések szerint 3,8 %-kal magasabb lesz, mint az alapforgatókönyv szerint. A terv érzékenységi elemzést is tartalmaz. A kedvezőtlen forgatókönyv szerint a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok GDP-re gyakorolt hatása csupán 0,3 % lenne (az óvatos forgatókönyv szerinti 0,5 %-kal szemben). A tervben szereplő becslések összességében megalapozottnak tekinthetők.

(33) A meghosszabbítást alátámasztó reformok és beruházások várhatóan támogatják a költségvetési fenntarthatóságot, az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírtak szerint. A terv bemutatja, hogy miként alakul a GDP-arányos államadósság a terv alapjául szolgáló adósságfenntarthatósági elemzésre támaszkodó különböző forgatókönyvek esetében (2025–2041): a terv alapjául szolgáló szakpolitikai forgatókönyv, valamint azon alternatív forgatókönyv esetében, amely elszigetelten kezeli a potenciális GDP és a reál-GDP erőteljesebb növekedésének hatását („terv + reformok”), illetve amely figyelembe veszi az állami bevételekre gyakorolt hatást is („terv + reformok + a bevételek változása”). Az első alternatív forgatókönyv szerint a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok hatása javítja a GDP-növekedésre vonatkozó kilátásokat. Ez a terv alapjául szolgáló szakpolitikai forgatókönyvhöz képest a GDP-arányos államadósság markánsabb csökkenését eredményezi, amely 2030-tól kezdődően érzékelhető. A GDP-arányos államadósság még nagyobb mértékben csökkenne, és 2041-re 109,6 %-ra mérséklődne. Ha figyelembe vesszük az elsődleges egyenlegnek a magasabb növekedés által generált bevételnövekedést követő javulását is (azaz az elsődleges egyenleg javulásának kiszámításakor a bevételek félrugalmasságát a megváltozott konjunkturális helyzetre alkalmazzuk), az adósságráta tovább, a GDP 102,5 %-ára csökkenne. A tervben szereplő becslések összességében megalapozottnak tekinthetők. A meghosszabbítást alátámasztó reformok hatásával kapcsolatban további észrevételek tehetők. Konkrétan, bár egyelőre nem határoztak meg a kiadások jövőbeli felülvizsgálatára vonatkozó konkrét célokat, a kiadási felülvizsgálati folyamat – a nagyobb hatékonyságból adódóan – várhatóan csökkenti a közkiadások növekedési rátáját és szintjét, és hozzájárul a költségvetés növekedésbarátabb összetételéhez azáltal, hogy lehetővé teszi a kiadások átcsoportosítását a növekedésbarátabb tételek javára, ami kedvez a költségvetési fenntarthatóságnak. Az adóigazgatás területére vonatkozó intézkedések várhatóan nagyobb mértékben ösztönzik majd a növekedést azáltal, hogy csökkentik a munkát terhelő adóéket, és biztosítják, hogy az adórendszer méltányos, hatékony és progresszív legyen, és pozitív hatással lesznek a költségvetés fenntarthatóságára. Ami az adóbeszedés területére vonatkozó intézkedéseket illeti, míg az adóügyi megfelelésre vonatkozó intézkedések közül csupán egyhez tartozik konkrét cél (a GDP mintegy 0,1 %-a), a többi intézkedés is várhatóan tovább javítja az adóügyi megfelelést. A gyermekgondozás területére vonatkozó intézkedések célja a munkaerő-kínálat javítása, valamint az állami bevételek és a költségvetési fenntarthatóság középtávú támogatása. Végezetül, bár konkrét részletek még nem állnak rendelkezésre, az állami tulajdonú vállalatokkal kapcsolatos intézkedés – céljaival összhangban – előreláthatólag szintén pozitív hatást fog kifejteni.

(34) A meghosszabbítást alátámasztó reformok és beruházások elősegítik a közös uniós prioritások megvalósulását, az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírtak szerint. A várakozások szerint a meghosszabbítást alátámasztó valamennyi reform és beruházás hozzájárul a társadalmi és gazdasági rezilienciához az alábbiak révén: i. a bírósági eljárások hosszának további csökkentése, az igazságszolgáltatási ügyhátralék

csökkentése és a digitális átállás folyamatának előmozdítása; ii. az adókijátszás elleni küzdelem területén tett kötelezettségvállalások megerősítése a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben már szereplő intézkedések megerősítése révén; iii. a vállalkozói és a beruházói tevékenységet befolyásoló alapvető feltételek javítása a fokozott verseny és a közigazgatás hatékonyságának előmozdítása, valamint az adminisztratív terhek és a hitelhez jutást nehezítő akadályok csökkentése révén, előmozdítva a vállalkozások dinamizmusát, bővülését és beruházásait; iv. a közigazgatás humántőkéjének megerősítése a termelékenység, valamint a közszolgáltatások minőségének és mennyiségének növelése céljából; v. a közkiadások hatékonyságának fokozása, a kiemelt területekre – többek között a K+F-re és a gyermekgondozásra – összpontosítva. Emellett a közigazgatás területére vonatkozó reformok és beruházások várhatóan hozzájárulnak az általános üzleti környezet javításához a közfoglalkoztatás hatékonyabb irányítása révén, különösen a belső karrierpálya, a horizontális mobilitás és a teljesítményértékelési rendszer megerősítésének köszönhetően.

(35) A meghosszabbítást alátámasztó reformok és beruházások az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének d) pontjában előírtak szerint az európai szemeszter keretében kiadott releváns ([13]) országspecifikus ajánlások – köztük a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében kiadott ajánlások – megvalósulását hivatottak elősegíteni. Konkrétabban kifejtve, az adóigazgatás területére vonatkozó intézkedések azon költségvetési-strukturális országspecifikus ajánlás megvalósítására irányulnak, amely arra szólítja fel Olaszországot, hogy 2019 és 2024 között erősítse az adórendszer növekedésösztönző jellegét, mindenekelőtt az államháztartási bevételek összetételének javítása, valamint a növekedés és a költségvetési fenntarthatóság támogatása révén (lásd még fent). Hasonlóképpen, a kiadások kezelése és az állami tulajdonú vállalatok észszerűsítése terén előirányzott intézkedések várhatóan hozzájárulnak a költségvetés növekedésbarátabb összetételéhez, pozitív hatást gyakorolva a költségvetés fenntarthatóságára (lásd még fent). Az igazságszolgáltatásra vonatkozó 2019–2024-es országspecifikus ajánlásokat a fizetésképtelenségre vonatkozó intézkedésekkel, valamint az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának növelését célzó számos beruházással kívánják megvalósítani. A közalkalmazottakat érintő azon intézkedések, amelyek a karrierlehetőségeket, a horizontális mobilitást és az állandó értékelési rendszert hivatottak javítani, a közigazgatásra vonatkozó 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások megvalósítására irányulnak. A versenytörvények éves szintű elfogadása várhatóan csökkenti a verseny akadályait és javítja az üzleti környezetet, és ezáltal a versenyre és az üzleti környezetre vonatkozó 2019. és 2024. évi országspecifikus ajánlások megvalósítását célozza. A gyermekgondozás területére vonatkozó intézkedések célja a nők munkaerőpiaci részvételének támogatása és a negatív demográfiai tendenciák kezelésének elősegítése, összhangban a foglalkoztatás- és szociálpolitikára vonatkozó 2019. és 2024. évi országspecifikus ajánlásokkal. A makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében valamennyi fent említett országspecifikus ajánlás releváns.

(36) A terv biztosítja, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv tárgyidőszaka alatt átlagosan megvalósuló nemzeti finanszírozású közberuházások tervezett általános szintje fennmaradjon, az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikkének (4) bekezdésében előírtak szerint.

5. táblázat: Nemzeti finanszírozású közberuházások a tervben (a GDP %-ában)

Átlagos szint 2021-től 2026-ig	2025	2026	2027	2028	2029	Átlag a terv időtartama alatt
2,9	3,1	2,9	3,3	3,3	3,2	3,2

Forrás: Olaszország középtávú költségvetési-strukturális terve.

(37) Végezetül, úgy tekinthető, hogy a meghosszabbítást alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalások összhangban vannak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a többéves pénzügyi keret alapján létrejött partnerségi megállapodásban foglalt kötelezettségvállalásokkal, az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikkének (4) bekezdésében előírtak szerint.

(38) Következésképpen úgy értékelhető, hogy a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások összességében véve teljesítik az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikkében foglalt kritériumokat. A kiigazítási időszak tehát meghosszabbítható négy évről hét évre, amint azt a terv előirányozza.

([13]) A következő országspecifikus ajánlások minősülnek „relevánsnak”: i. amelyeket a Tanács 2019-től kezdődően fogadott el; ii. amelyek megvalósítása terén a tagállam még nem ért el „teljes körű” vagy „jelentős” előrelépést, és amelyek még nem váltak elavulttá („nem értékelt / nincs adat”) az európai szemeszter legutóbbi felügyeleti gyakorlata keretében végzett értékelés szerint (elérhető a CeSaR adatbázisban [europa.eu]); iii. amelyek nem a Stabilitási és Növekedési Paktum kizárólag költségvetési jellegű céljaihoz kapcsolódnak; valamint iv. amelyek nem egy azonos kihívásra vonatkozó ajánlás átszövegezését jelentik.

A tervben szereplő azon egyéb tervezett reformok és beruházások, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra való reagálást és az Unió közös prioritásainak megvalósítását célozzák

(39) A kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások mellett a terv ismerteti azokat a szakpolitikai szándékokat, amelyek az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban, ezen belül többek között a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében kiadott ajánlásokban – azonosított fő kihívásokra való reagálást, valamint az EU közös prioritásainak megvalósítását célzó egyéb reformokra és beruházásokra vonatkoznak. A terv 119 reformot és beruházást tartalmaz, amelyek közül 65 a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön keresztül pénzügyi támogatásban részesül.

(40) A méltányos zöld és digitális átállásra vonatkozó közös prioritást illetően, amely magában foglalja az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket is, a terv több reformot és beruházást is előirányoz. Többek között a fenntartható finanszírozásra vonatkozó intézkedések – köztük a biztosítási védelmi rés csökkentésére irányuló intézkedések, a zöldkötvények, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2. és 7. intézkedéscsoportjába tartozó számos intézkedés – várhatóan hozzájárulnak a zöld átálláshoz. Ezek az intézkedések előreláthatólag elő fogják segíteni a 2022-ben és 2023-ban Olaszországnak címzett, az energetikai infrastruktúrára, az energiahatékonyságra és a fenntartható mobilitásra vonatkozó országspecifikus ajánlások megvalósulását. A digitális átállás a Digitális évtized szakpolitikai program keretében meghatározott célkitűzésekre épít, és megvalósítását a várakozások szerint elő fogja mozdítani például a digitális kompetenciákra vonatkozó nemzeti stratégia vagy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv intézkedéseinek folytatása – beleértve a digitális infrastruktúrára, a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekre és a technológiatranszfer (kompetenciaközpontok és digitális innovációs központok révén történő) megerősítésére irányuló intézkedéseket –, valamint a központi közigazgatási szervek digitalizációja. Ezek az intézkedések szintén hozzá fognak járulni a 2019 és 2024 között Olaszországnak címzett, a közigazgatásra, az igazságszolgáltatási rendszerre és a digitális konnektivitásra vonatkozó azon országspecifikus ajánlások megvalósításához, amelyek a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében relevánsnak minősülnek.

(41) Ami a társadalmi és gazdasági rezilienciára és a szociális jogok európai pillérére vonatkozó közös prioritást illeti, a terv számos intézkedést és beruházást tartalmaz, például az Assegno Unico Universale megerősítését, a bölcsődék és a kisgyermekkori gondozási szolgáltatások kínálatának további bővítését, valamint a szülői szabadság kiterjesztését. Az oktatási rendszer számára előnyösek lesznek az olyan intézkedések is, mint az Agenda Sud, amelynek célja az alapkészségek megerősítése az ország déli részén, továbbá a szakképzés-orientált oktatás terén tett erőfeszítések folytatása jegyében a szakmai és műszaki oktatási intézmények megreformálása, valamint a nemzeti és regionális készségfejlesztési tervek alkalmazása. A felnőttképzésre – különösen a kettős átállásra – és a munkaerőpiacra vonatkozó intézkedések, például a GOL program és a munkaerőpiac területi megosztottságának csökkentését célzó intézkedések várhatóan szintén hozzájárulnak a társadalmi és gazdasági reziliencia megerősítéséhez. Ez utóbbi cél szempontjából előnyösnek ígérkeznek a tőkepiacok megerősítésére irányuló azon reformok is, amelyek a vállalkozások – különösen a kkv-k – számára kívánják megkönnyíteni a forráshoz jutást. Ezek az intézkedések várhatóan elő fogják segíteni a munkaerőpiac működéséről, az aktív munkaerőpiaci intézkedésekről, a készségekről és az oktatásról szóló, a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás szempontjából releváns, 2019 és 2024 között kiadott országspecifikus ajánlások megvalósulását, valamint az esélyegyenlőségre, a társadalmi befogadásra, a regionális fejlesztésre és a forráshoz jutásra vonatkozó, ugyanebben az időszakban kiadott országspecifikus ajánlások teljesülését is. A terv emellett az egészségügyre vonatkozó 2020. évi országspecifikus ajánlás megvalósítására irányuló intézkedéseket is tartalmaz, amelyek célja az egészségügyi létesítmények (közösségi kórházak) megerősítése és az egészségügyi technológiai eszközök rendelkezésre állásának javítása a kórházakban.

(42) Ami az energiabiztonságra vonatkozó közös prioritást illeti, a terv több intézkedést és beruházást tartalmaz, amelyek közé tartozik például a tirrén összeköttetés, a biometán gázhálózatra kapcsolási költségeinek csökkentése, valamint a megújulóenergia-termelés elterjedésének támogatása, csökkentve az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való stratégiai függőséget, illetve számos intézkedés a magán- és középületek energiahatékonyságának növelésére. A tervben foglalt intézkedések és beruházások együttesen várhatóan hozzájárulnak az energiabiztonságra vonatkozó országspecifikus ajánlás megvalósításához.

(43) A védelmi képességekre vonatkozó közös prioritást illetően a terv utalást tesz a védelmi minisztérium kiberbiztonsági és digitalizációs beruházásaihoz kapcsolódó, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben már szereplő intézkedésekre.

(44) A terv információval szolgál a kohéziós alapokkal és Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési tervével való koherenciáról és – adott esetben – kiegészítő jellegről. Röviden ismerteti, hogy a benne szereplő azon reformok, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra való reagálást és a közös uniós prioritások megvalósítását célozzák, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a kohéziós programokban elfogadott intézkedések folytatásának tekinthetők.

(45) A terv áttekintést nyújt Olaszországnak a közös uniós prioritásokkal kapcsolatos közberuházási szükségleteiről. A méltányos digitális átállást illetően a terv hivatkozik a digitális évtized célkitűzéseire, és megemlíti, hogy a digitális készségek iránti igény kielégítéséhez további beruházásokra van szükség, köztük egyrészt olyanokra, amelyek előmozdítják a munkavállalók tudásának javítását és a munkaerő átképzését annak érdekében, hogy a munkaerő-kínálat és -kereslet lépést tartson az új kihívásokkal és enyhíthetők legyenek a digitális átállás esetleges negatív következményei, másrészt pedig olyanokra, amelyek a digitális infrastruktúrára, konkrétan a peremcsomópontok fejlesztésére irányulnak a 2030-ra kitűzött cél elérése, valamint a vállalkozások és a közigazgatás digitális átalakulásának támogatása érdekében. A méltányos zöld átállást illetően a terv rámutat arra, hogy elő kell mozdítani a közlekedés dekarbonizációját, a modális váltást és az olyan infrastruktúrák fejlesztését, amelyek fenntarthatóbbá teszik a személy- és áruszállítást, többek között a vasút szerepének megerősítése révén. Ezt további beruházások egészítik ki, amelyek javítják a vízelosztó rendszer irányítását és hatékonyságát, fokozzák az ország felkészültségét a természeti katasztrófák és az éghajlatváltozás kockázataira, valamint megerősítik a biológiai sokféleséget és az ökoszisztémákat. Ezen intézkedések közül több az integrált nemzeti energia- és klímaterv részét képezi. A társadalmi és gazdasági rezilienciával és a szociális jogok európai pillérével kapcsolatban a terv szerint további beruházásokra van szükség a következő területeken: i. munkaerőpiac (az aktív munkaerőpiaci politikák megerősítése, a munkaerőpiaci részvétel előmozdítása érdekében megkezdett beruházások folytatása, valamint a munkavállalók készségeinek a munkaerőpiac által megkövetelt készségekkel való összehangolásához szükséges képzési tevékenységek fenntartása, többek között azáltal, hogy folytatják a helyreállítási és rezilienciaépítési terv egyes – például a duális képzési rendszerre, a tanulószerződéses gyakorlati képzésre és az egyetemes közszolgálatra vonatkozó – intézkedéseit); ii. oktatás és képzés (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében megkezdett beruházások, valamint a készséghiány, a területi különbségek és a nemek közötti szakadék csökkentését célzó kezdeményezések fenntartása, többek között az új készségfejlesztési tervhez szükséges költségvetés biztosítása révén);

iii. a területi különbségek csökkentése (a kohéziós politika és az egységes különleges gazdasági övezet stratégiai terve által meghatározott stratégiai ágazatokba – köztük a hidrogeológiai kockázatok kezelésébe, a vízkészletekbe és a katasztrófák utáni újjáépítésbe – történő beruházások folytatása révén), valamint az infrastruktúra javítása (a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében már megkezdett beavatkozásokra építve, beleértve a nagy sebességű hálózatokat és a regionális vasutakat, a TEN-T hálózatok, kikötők és összeköttetéseik technológiai és digitális fejlesztését, valamint a különleges gazdasági övezetre irányuló infrastrukturális beruházások megerősítését); iv. a stratégiai ellátási láncok, az innováció és a technológiatranszfer támogatása (a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt, az egyetemek, kutatóközpontok és vállalatok közötti együttműködésre, valamint a kkv-k és az üzleti hálózatok technológiai és digitális átállására irányuló beruházások folytatása, az olasz gazdaság kulcsfontosságú ágazataiban a versenyképesség támogatása, valamint az idegenforgalmi ágazatra irányuló beruházások fokozása révén); v. egészségügyi rendszer, szegénység elleni intézkedések és kisgyermekkori szolgáltatások (a következők révén: további beruházás az egészségügyi rendszerbe a háziorvosi hálózatok hatékonyabbá tétele érdekében, beleértve a segítségnyújtást szolgáló közelségi hálózatokat, létesítményeket és távorvoslást, a nagy méretű egészségügyi berendezések és a kutatás, a képzés és a szakmai készségfejlesztés korszerűsítése, a dolgozói szegénység elleni küzdelembe, a lakhatási intézkedésekbe és az energiaszegénység kockázatának csökkentésébe való további beruházások, a kisgyermekkori szolgáltatásokhoz való olcsó hozzáférés további bővítése, valamint a fogyatékossággal élő és nem önellátó idősek gondozási szolgáltatásainak bővítése). Ami az energiabiztonságot illeti, a terv értelmében további beruházásokra van szükség egyrészt az infrastruktúra kiépítése, valamint az energiára alkalmazott technológiák fejlesztése és terjesztése terén, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy Olaszország európai energiaközponttá váljon, másrészt az épületek energiahatékonysága terén energiafogyasztásuk csökkentése érdekében, valamint az energiahordozókkal – köztük az új generációs atomenergiával – kapcsolatos kutatás, fejlesztés és kísérletezés terén. Ami a védelmi képességek kiépítését illeti, a terv szerint a védelmi ágazat kiadásai 2028-ra a GDP 2 %-ára emelkednek, összhangban a NATO-kötelezettségvállalásokkal. További beruházásokra lesz szükség a békefenntartó műveletekkel és egyéb tevékenységekkel kapcsolatos nemzetközi missziókban való érdemi részvétel biztosítása, az Ukrajnával kötött együttműködési megállapodás forrásainak növelése, a nemzetközi együttműködés keretében az anyagellátás észszerűsítése, valamint a „biztonságos utak” és a „biztonságos állomások” műveletek, a magas és nagyon magas hadműveleti készenléti eszközöket támogató alap és a honvédelmi szükségleteket támogató alap refinanszírozása érdekében.

A Bizottság következtetése az értékelés alapján

(46) Összességében a Bizottság úgy véli, hogy Olaszország terve eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek.

A TANÁCS ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉSE

(47) A Tanács üdvözli Olaszország középtávú költségvetési-strukturális tervét, és úgy véli, hogy annak teljes körű végrehajtása elősegítené a rendezett államháztartás biztosítását, az államadósság fenntarthatóságának támogatását, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést.

(48) A Tanács tudomásul veszi a tervnek a Bizottság általi értékelését. Mindazonáltal a Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a jövőbeli tervek értékelését egy, a tanácsi ajánlásokra vonatkozó bizottsági ajánlásoktól elkülönülő dokumentumban nyújtsa be.

(49) A Tanács tudomásul veszi a Bizottságnak a nettó kiadási pályára vonatkozó értékelését és a tervben szereplő főbb makrogazdasági feltételezéseket, többek között a Bizottság előzetes iránymutatásával összefüggésben, valamint a terv szerinti nettó kiadási pályának a költségvetési hiányra és az államadósságra gyakorolt hatásait. A Tanács tudomásul veszi a Bizottság azon értékelését, amely szerint a makrogazdasági és költségvetési feltételezések, bár helyenként – többek között az aktualizált makrogazdasági és költségvetési adatok figyelembevétele céljából – eltérnek a Bizottság feltételezéseitől, összességében kellően indokoltak és megalapozott gazdasági érveken alapulnak. A Tanács tudomásul veszi a terv átfogó költségvetési stratégiáját és a kilátásokkal kapcsolatos kockázatokat, amelyek befolyásolhatják a makrogazdasági forgatókönyvnek és az alapul szolgáló feltételezéseknek a realizálódását, valamint a terv szerinti nettó kiadási pálya megvalósulását. Ezzel összefüggésben a Tanács üdvözli, hogy a terv szerinti nettó kiadási pálya igazodik a Bizottság által megadott referenciapályához, ugyanakkor a költségvetési kiigazítás kismértékű előreütemezését irányozza elő. A Tanács üdvözli továbbá, hogy Olaszország a terv elkészítése során konzultációt folytatott a szociális partnerekkel, a helyi és regionális hatóságokkal és más érdekelt felekkel. A Tanács üdvözli a tervnek a parlament általi jóváhagyását. Emellett a Tanács üdvözli, hogy az olasz független költségvetési intézmény jóváhagyta a makrogazdasági forgatókönyvet. A Tanács megállapítja továbbá, hogy a geopolitikai kockázatok nyomást gyakorolhatnak a védelmi kiadásokra.

(50) A Tanács elvárja, hogy Olaszország készen álljon arra, hogy nettó kiadási pályája megvalósításának biztosítása érdekében szükség szerint kiigazítsa költségvetési stratégiáját. A Tanács úgy határoz, hogy szorosan nyomon fogja követni a gazdasági és költségvetési fejleményeket, beleértve a terv szerinti forgatókönyv alapjául szolgáló fejleményeket is.

(51) A Tanács úgy véli, hogy a költségvetési felügyelet következő fordulója előtt kellő időben további megbeszélésekre van szükség annak érdekében, hogy közös megegyezés szülessen a kumulált nettó kiadásnövekedési rátáknak az éves felügyeletre gyakorolt hatásairól.

(52) A Tanács jóváhagyja az Olaszország által a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó középtávú tervben előterjesztett reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat, és üdvözli a növekedésre és a költségvetési fenntarthatóságra gyakorolt hatás számszerűsítésére irányuló erőfeszítéseket. A Tanács egyetért a Bizottsággal abban, hogy az Olaszország által benyújtott reform- és beruházási kötelezettségvállalások alapos indokkal szolgálnak a kiigazítási időszak négy évről hét évre történő meghosszabbításához. A Tanács nyugtázza a Bizottság azon értékelését, amely szerint a meghosszabbítást alátámasztó reformok és beruházások összességében véve teljesítik az (EU) 2024/1263 rendelet 14. cikkében foglalt kritériumokat, figyelembe véve az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt átmeneti rendelkezést is. A Tanács nyugtázza a Bizottság azon értékelését, amely szerint a reform- és beruházási kötelezettségvállalások várhatóan fenntartható módon javítani fogják a gazdaság növekedési potenciálját és rezilienciáját, és támogatni fogják a költségvetés fenntarthatóságát. A Tanács azt ajánlja Olaszországnak, hogy a kiigazítási időszak meghosszabbításának fennmaradása érdekében maradéktalanul hajtsa végre a reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

(53) A Tanács tudomásul veszi a Bizottság által nyújtott azon tájékoztatást, amelyben a Bizottság – a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházási kötelezettségvállalások értékelése mellett – ismerteti az európai szemeszter keretében azonosított főbb kihívásokra való reagálást célzó reformokat és az említett kihívásokra való reagálást célzó beruházásokkal kapcsolatos szükségleteket és szándékokat, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell e reformok és beruházások megvalósítását. A Tanács a Bizottság által benyújtott jelentések alapján értékelni fogja ezeket a reformokat és beruházásokat, és az európai szemeszter keretében nyomon fogja követni azok végrehajtását.

(54) A Tanács várakozással tekint az elért eredményekről szóló, Olaszország által benyújtandó éves jelentések elé, amelyeknek tájékoztatást kell tartalmazniuk különösen a Tanács által meghatározott nettó kiadási pálya megvalósítása, a szélesebb körű reformoknak és beruházásoknak az európai szemeszter keretében történő végrehajtása, valamint a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások végrehajtása terén elért haladásról.

(55) Helyénvaló, hogy a Tanács az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkével összhangban a tervben foglalt nettó kiadási pályát javasolja az Olaszországnak címzett ajánlásában, és jóváhagyja a kiigazítási időszak hét évre történő meghosszabbítását alátámasztó reformokat és beruházásokat,

AJÁNLJA, hogy Olaszország:

1. Biztosítsa, hogy a nettó kiadások növekedése ne haladja meg az ezen ajánlás I. mellékletében meghatározott felső határokat.

2. Hajtsa végre a megjelölt határidőkön belül a költségvetési kiigazítási időszak hét évre történő meghosszabbítását alátámasztó, ezen ajánlás II. mellékletében meghatározott reformokat és beruházásokat.

Kelt Brüsszelben, 2025. január 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

A. DOMAŃSKI

I. MELLÉKLET

A nettó kiadások maximális növekedési rátája
(éves és kumulált növekedési ráták nominális értéken)

Olaszország

Év		2025	2026	2027	2028	2029
Növekedési ráta (%)	Éves	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5
	Kumulált (*)	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2

(*) A kumulált növekedési ráták a 2023-as bázisév alapján kerültek kiszámításra. A kumulált növekedési rátákat az utólagos megfelelésnek a kontrollszámlán történő éves nyomon követése során használják.

II. MELLÉKLET

A kiigazítási időszak hét évre történő meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások

Olaszország

	Fő célkitűzés	A kulcsfontosságú lépések leírása és időzítése	Nyomonkövetési mutató(k)
Reformok és beruházások az igazságügy területén – Mérföldkövek és célok beillesztése a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe az M1C1.R1.4. intézkedés (A polgári igazságszolgáltatás reformja) kapcsán	A csődeljárások lerövidítése és a peren kívüli eszközök használatának előmozdítása	1. lépés: 2027 második negyedévére a fizetésképtelenségi reform végrehajtását biztosító és megerősítő intézkedések meghozatala. E célból a bírósági hatáskörök további támogatása a fizetésképtelenségi ügyekben, valamint megfelelő személyzet biztosítása; az információs rendszer megerősítése a fizetésképtelenségi és szerkezetátalakítási eljárások költségeire, hatékonyságára és kimenetelére vonatkozó részletes információk gyűjtése érdekében (a bíróságon kívüli és a bírósági ügyekben egyaránt).	A bírósági hatáskörök további támogatása a fizetésképtelenségi eljárásokban, és megfelelő személyzet biztosítása. Az információs rendszer megerősítése a fizetésképtelenségi és szerkezetátalakítási eljárások költségeire, hatékonyságára és kimenetelére vonatkozó részletes információk gyűjtése érdekében (a bíróságon kívüli és a bírósági ügyekben egyaránt).
		2. lépés: 2027 negyedik negyedévére a fizetésképtelenségi reformra vonatkozó hatásvizsgálat elvégzése, és szükség esetén korrekciós intézkedések elfogadása.	A fizetésképtelenségi reformra vonatkozó hatásvizsgálat elfogadása. Szükség esetén korrekciós intézkedések elfogadása és hatálybalépése.
	A polgári bíróságok ügyhátralékának csökkentése.	3. lépés: 2028 negyedik negyedévére a polgári rendes bíróságok (elsőfokú bíróságok) ügyhátralékának csökkentése.	A polgári rendes bíróságokon (elsőfokú bíróságok) folyamatban lévő olyan ügyek számának 90 %-kal való csökkentése, amelyek 2023. január 1. és 2025. december 31. között indultak, és 2025. december 31-ig nem zárultak le.
	A polgári bíróságok ügyhátralékának csökkentése.	4. lépés: 2028 negyedik negyedévére a polgári fellebbviteli bíróságok (másodfokú bíróságok) ügyhátralékának csökkentése.	A polgári fellebbviteli bíróságokon (másodfokú bíróságok) folyamatban lévő olyan ügyek számának 90 %-kal való csökkentése, amelyek 2023. január 1. és 2025. december 31. között indultak, és 2025. december 31-ig nem zárultak le.
	Az ügyintézési idő csökkentése a polgári ügyekben.	5. lépés: 2028 negyedik negyedévére a polgári eljárások lerövidítése.	Az összes polgári és kereskedelmi peres ügy elbírálási idejének 12 %-kal való csökkentése a 2026. december 31-én rögzített ügyintézési időhöz képest.
	Megfelelő emberi erőforrások biztosítása a bírósági rendszerben.	6. lépés: 2026 negyedik negyedévére, 2027 negyedik negyedévére, 2028 negyedik negyedévére, illetve 2029 negyedik negyedévére megfelelő személyzet biztosítása a bírósági hivatal számára, valamint a technikai adminisztratív személyzet biztosítása.	6 000 olyan álláshely megőrzése, amelyhez a helyreállítási és rezilienciaépítési terv M1C1 komponensének 1,8. intézkedése szerinti feladatokkal egyenértékű feladatok kapcsolódnak.

	Fő célkitűzés	A kulcsfontosságú lépések leírása és időzítése	Nyomonkövetési mutató(k)
Reformok és beruházások az adóigazgatás területén – Mérföldkövek és célok beillesztése Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe az M1C1.R1.12. intézkedés (Az adóigazgatás reformja) kapcsán	Az adófizetőkkel folytatott ügyletek egyszerűsítése a gyorsabb héa-visszatérítés révén	1. lépés: 2025 negyedik negyedévére, 2027 negyedik negyedévére, illetve 2029 negyedik negyedévére az éves teljesítménycélok elérése, ami fokozatosan biztosítja a héa-visszatérítés időtartamának csökkenését.	A héa-visszatérítés átlagos kifizetési idejének csökkentése (napokban kifejezve) 2024-hez képest: — 2025 negyedik negyedévére 5 %-kal; — 2027 negyedik negyedévére 10 %-kal; — 2029 negyedik negyedévére 15 %-kal.
	A megelőzési tevékenységekből, az adóügyi megfelelés ösztönzéséből, többek között a megfelelési levelekből, valamint az adókijátszás elleni célzottabb és kockázatalapú intézkedésekből (köztük a mesterséges intelligenciát alkalmazó technikák használatán és az adatbázisok interoperabilitásának fejlesztésén alapuló intézkedésekből) származó bevételek növelése.	2. lépés: 2027 negyedik negyedévére, illetve 2029 negyedik negyedévére az éves teljesítménycélok elérése, ami fokozatosan biztosítja a megelőzési és végrehajtási tevékenységekből származó bevételek növekedését.	A megelőzési és végrehajtási tevékenységekből származó többletbevétel 2024-hez képest (14 milliárd EUR), beleértve a megfelelési levelekből, az „inviti al contraddittorio” és az „atti Istruttori ravvedibili” eszközből származó bevételeket, azonban figyelmen kívül hagyva a „ruoli” és a „concordato preventivo” eszközből, valamint a múltbeli adókötelezettségek kedvező feltételek melletti rendezését célzó intézkedésekből, például a „rottamazione cartelle esattoriali”, a „saldo &stralcio” és a „Ravvedimento speciale” eszközből származó bevételeket: — 2027 negyedik negyedévére 5 %; — 2029 negyedik negyedévére 10 %-kal.
	A megelőzési tevékenységekből, az adóügyi megfelelés ösztönzéséből, többek között a megfelelési levelekből, valamint az adókijátszás elleni célirányosabb és kockázatalapú intézkedésekből (köztük a mesterséges intelligenciát alkalmazó technikák használatán és az adatbázisok interoperabilitásának fejlesztésén alapuló intézkedésekből) származó bevételek növelése.	3. lépés: 2026 negyedik negyedévére az adóbevallás elmulasztásából eredő adókijátszás elleni küzdelem megerősítése a következők révén: i. adókijátszás észlelése esetén az adókedvezmények („compensazione orizzontale”, „rimborsi di imposte”, „regimi premiali”) megszüntetése, és adott esetben az állami koncessziók igénybevételének felfüggesztése; ii. a rövid távú bérbeadásra vonatkozó nemzeti kódok beépítése az adóhatóság által végzett adóügyi kockázatelemzési adatbázisokba; iii. az automata pénztárgépek és az elektronikus fizetések összekapcsolásának kötelezővé tétele valamennyi vállalkozás számára; iv. nyomon követhető fizetési módok előírása a közlekedéssel, az étkezéssel és a lakhatással kapcsolatos, adóból levonható költségek tekintetében.	Az elsődleges és másodlagos jogi aktusok hatálybalépése.

	Fő célkitűzés	A kulcsfontosságú lépések leírása és időzítése	Nyomonkövetési mutató(k)
Reformok és beruházások az üzleti környezet területén – Mérföldkövek és célok beillesztése Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe az M1C2.R2 intézkedés (Éves versenytörvények) kapcsán	A K+F beruházások növelése, előnyben részesítve azokat a projekteket, amelyek képesek további magánberuházásokat bevonni.	1. lépés: 2025 negyedik negyedévére, 2026 negyedik negyedévére, 2027 negyedik negyedévére, 2028 negyedik negyedévére, illetve 2029 negyedik negyedévére a K+F-re fordított közkiadások növelése.	A kutatásra és fejlesztésre fordított közkiadások növelése annak érdekében, hogy az ilyen kiadások GDP-hez viszonyított aránya – amely a becslések szerint 2024-ben megközelíti a 0,5 %-ot – 2029-re 0,6 %-ra emelkedjen [1].
	A beruházásokra irányuló állami ösztönzők hatékonyságának és eredményességének előmozdítása.	2. lépés: 2028 második negyedévére a vállalkozásoknak nyújtott ösztönzők észszerűsítése és egyszerűsítése, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő M1C2-R3 reform nyomon követéseként.	Az ösztönző intézkedések számának lényeges csökkentése és az engedélyező hatóságok számának csökkentése a 2025-ben elvégzett hatásvizsgálat eredményei alapján.
	A verseny előmozdítása a hatékonyság és a gazdasági növekedés elősegítése érdekében a szűk keresztmetszetek és a belépési korlátok megszüntetése révén (a jogszabályi korlátokat is beleértve). A piacok zavartalan működését akadályozó törvények és rendeletek hatályon kívül helyezése vagy felülvizsgálata.	3. lépés: 2026 negyedik negyedévére, 2027 negyedik negyedévére, 2028 negyedik negyedévére, illetve 2029 negyedik negyedévére éves versenytörvény elfogadása.	Megfelelő szabályozási hatásvizsgálatokra támaszkodva az éves versenytörvény és a kapcsolódó végrehajtási jogi aktusok elfogadása és hatálybalépése minden évben, figyelembe véve az országspecifikus ajánlásokat és kielégítő módon beépítve a versenyjogi hatóság (AGCM) ajánlásait.
	A kkv-k versenyképességének javítása, megkönnyítve a vállalkozások méretének növekedését, előmozdítva a generációs átmenetet, a beruházásorientáltságot és a készségkereslet és -kínálat összehangolását.	4. lépés: 2026 negyedik negyedévére (az a) esetben), illetve 2027. negyedik negyedévére (a b) esetben) és 2028. negyedik negyedévére (a b) esetben) egy hatásvizsgálat alapján kidolgozott kkv-kerettörvény elfogadása, valamint az összes végrehajtási jogi aktus hatálybalépése és éves frissítése. A kerettörvénynek legalább a következő elemeket kell tartalmaznia: — a vállalkozások méretnövekedésének és csoportosulásának elősegítése; — az ügyintézés egyszerűsítése; — az üzleti tevékenység megkönnyítése; — a generációs átmenet előmozdítása, többek között professzionális vezetők felvétele révén; — a beruházások növelése; — a készségek gyarapítása.	a) A kkv-kerettörvény hatálybalépése. b) Valamennyi végrehajtási jogi aktus hatálybalépése és éves frissítése.

[1] A K+F-kiadásokat a kutatásra és fejlesztésre fordított bruttó hazai kiadásként (GERD) kell kiszámítani.

	Fő célkitűzés	A kulcsfontosságú lépések leírása és időzítése	Nyomonkövetési mutató(k)
Reformok és beruházások a közigazgatás és a gyermekgondozás területén – Mérföldkövek és célok beillesztése Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe az M1C1.R1.9. intézkedés (A közigazgatás reformja) kapcsán	A vertikális mobilitás előmozdítása.	1. lépés: 2026 negyedik negyedévére a személyi állomány vertikális mobilitásának megvalósítása.	Az évente megüresedő vezetői álláshelyek legalább 20 %-ának a hivatalban lévő tisztviselőkkel történő feltöltése egy teljesítményalapú előléptetési mechanizmus keretében.
	A horizontális mobilitás előmozdítása.	2. lépés: 2026 negyedik negyedévére a személyi állomány horizontális mobilitásának megvalósítása.	Az évente megüresedő álláshelyek legalább 15 %-ának más közigazgatási szervtől vagy ügynökségtől érkező tisztviselőkkel történő feltöltése.
	A teljesítményalapú keret valorizációja.	3. lépés: 2028 negyedik negyedévére a teljesítményalapú keret valorizációja.	A teljesítményértékelés első fordulójának lezárása és a jutalmak kifizetése az új keretnek megfelelően.
	Az éves közkiadások növelése.	4. lépés: 2027 negyedik negyedévére megfelelő pénzügyi fedezet biztosítása a rendelkezésre álló gyermekgondozási létesítmények működtetéséhez.	A közkiadások növelése a 0–2 éves gyermekeket fogadó meglévő, valamint – a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében végrehajtott beruházásokból és nemzeti forrásokból megvalósított – új gyermekgondozási létesítmények működési költségeinek fedezésére. A növekedés a 2021. évhez képest a 3 év alatti gyermekek számára rendelkezésre álló gyermekgondozási létesítmények működési költségeire fordított éves közkiadások legalább 20 %-át teszi ki, beleértve a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti infrastruktúrából eredő új férőhelyek költségeit is.
	A gyermekgondozási férőhelyek megfelelő rendelkezésre állásának biztosítása.	5. lépés: 2027 negyedik negyedévére s gyermekgondozási szolgáltatások megfelelő kínálatának biztosítása, összhangban a barcelonai célkitűzéssel és a 2027-re vonatkozó nemzeti célkitűzéssel, figyelembe véve a regionális különbségeket.	Annak elérése, hogy országos szinten a 3 év alatti gyermekek 33 %-a számára biztosított legyen az állami és magán gyermekgondozási létesítményekhez való hozzáférés (lefedettségi kvóta). Regionális szinten legalább 15 %-os lefedettség biztosítása.
	A szülői hozzájárulásokra vonatkozó díjsávok meghatározása.	6. lépés: 2027 negyedik negyedévére a gyermekgondozás megfizethetőbbé tétele a gyermekgondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférésre és a díjsávokra vonatkozó nemzeti minimumszabályok meghatározása révén, a megfizethetőség növelésére törekedve.	A jogi szabályozás hatálybalépése.

	Fő célkitűzés	A kulcsfontosságú lépések leírása és időzítése	Nyomonkövetési mutató(k)
Reformok és beruházások a közkiadások területén – Mérföldkövek és célok beillesztése Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe az M1C1.R1.13. intézkedés (A kiadási felülvizsgálati keret reformja) kapcsán	A közkiadások programozására, nyomon követésére és értékelésére szolgáló kapacitás megerősítése.	1. lépés: 2027 második negyedévére, 2028 második negyedévére, illetve 2029 második negyedévére a nyomonkövetési és értékelési tervek, valamint – 2028 második negyedévétől – a gazdasági és pénzügyminisztérium éves jelentésének elfogadása.	Legalább egy éves nyomonkövetési és értékelési terv elfogadása, amely minden minisztérium számára beavatkozást irányoz elő, amely a terv időtartama alatt a központi közigazgatás közvetlen felelősségi körébe tartozó szakpolitikákra elkülönített kiadások összesen 10 %-ának megfelelő kiadási területet fed le. A nyomonkövetési és értékelési tervek a kiadások hatékonyságának vagy minőségének javítását célzó javaslatokat és intézkedéseket tartalmaznak. A gazdasági és pénzügyminisztérium által készített éves jelentés bemutatja a nyomonkövetési és értékelési tervek végrehajtásának állapotát, különös figyelmet fordítva arra, hogy az egyes minisztériumok elfogadtak-e legalább egy, az államháztartás fenntarthatóságához hozzájáruló intézkedést.
	A kiadások nyomon követésének javítása – többek között a közigazgatáson belüli célzott struktúrák létrehozása és megerősítése révén – a nyújtott szolgáltatások minőségének és hatásának értékelése céljából.	2. lépés: 2028 első negyedévére a gazdasági és pénzügyminisztérium hatáskörének megerősítése az állami támogatásban részesülő valamennyi szervezet – köztük a szubnacionális hatóságok és az állami tulajdonú vállalatok – közkiadásainak kezelésére vonatkozó ellenőrzések lefolytatása céljából.	Az elsődleges és másodlagos jogi aktusok hatálybalépése.
	A közkiadások ellenőrzésére irányuló tevékenység megerősítése.	3. lépés: 2026 első negyedévére, illetve 2028 első negyedévére a központi közigazgatási szervek közkiadásainak ellenőrzésére szolgáló keret reformja, amely fokozza a közigazgatási szervek erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos pénzügyi felelősségét, megerősíti a programozást, valamint javítja a szakpolitikai kimenetek és hatások nyomon követését és értékelését.	a) Az elsődleges jog hatálybalépése. b) A másodlagos jog hatálybalépése.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/651/oj

	Fő célkitűzés	A kulcsfontosságú lépések leírása és időzítése	Nyomonkövetési mutató(k)
Reformok és beruházások az adózás területén (új intézkedés)	Az adórendszer kiigazítása annak érdekében, hogy többéves távlatban érvényre jussanak a családi terhekre, a gazdasági növekedésre és az ökológiai átállásra vonatkozó célkitűzések.	1. lépés: 2028 negyedik negyedévére az adórendszer egyszerűsítése az adókiadások körének felülvizsgálata révén.	Az adókiadásokhoz kapcsolódó bevételkiesés 15 %-os csökkenése a 2019. évi kormányzati adatokhoz képest (49 milliárd EUR), többek között a környezeti szempontból káros támogatások, a kedvezményes héakulcsok és a héamentességek, valamint a személyi jövedelemadó (IRPEF) területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2030-ra a környezeti szempontból káros támogatások 3,5 milliárd EUR-val történő csökkentését irányozza elő, ami releváns az adókiadásokhoz kapcsolódó bevételkiesés csökkentése szempontjából.
	Az alacsony és közepes jövedelmű családok adóterheinek csökkentése és a foglalkoztatás támogatása.	2. lépés: 2026 negyedik negyedévére a munkát terhelő adóék csökkentése.	A munkát terhelő átlagos adóéket tartósan csökkenteni kell a 2023-as szintekhez képest.
	A kataszteri nyilvántartás frissítése.	3. lépés: a) 2027 negyedik negyedévére a kataszteri nyilvántartásban jelenleg nem szereplő ingatlanok feltérképezése; b) 2028 negyedik negyedévére az olyan épületekre vonatkozó ingatlanadók kataszteri értékének frissítése, amelyeket 2019 óta részben vagy egészben közpénzekből finanszírozott energiahatékonysági és/vagy lakásfelújítási beavatkozások révén korszerűsítettek.	a) A referencia-jogszabályok bevezetése és hatálybalépése, a kataszteri jogcímek feltérképezésére, valamint a nyilvántartás ellenőrzésére és frissítésére irányuló tevékenységek befejezése; b) A referencia-jogszabályok bevezetése és hatálybalépése, valamint a kataszteri nyilvántartás frissítése a „kulcsfontosságú lépések” oszlopban/szakaszban meghatározott valamennyi ingatlanra vonatkozóan.
Reformok és beruházások az állami tulajdonú vállalatok racionalizálása területén (új intézkedés)	Az állami tulajdonú vállalatok észszerűsítése a nemzeti jogszabályokkal összhangban (175/2016. sz. törvényerejű rendelet).	1. lépés: 2027 negyedik negyedévére az állami tulajdonú vállalatokra vonatkozó jogi keret végrehajtását biztosító és megerősítő intézkedések meghozatala.	Megfelelő intézkedések elfogadása az állami tulajdonú vállalatok tevékenységeire és működési hatékonyságára vonatkozó jogi keret (175/2016. sz. törvényerejű rendelet) hatékony végrehajtásának biztosítása és szükség esetén megerősítése érdekében, a nem hatékony állami tulajdonú vállalatok tényleges racionalizálása és megszüntetése céljából, a közszolgáltatások nyújtásának veszélyeztetése nélkül.